

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Vannak emberek, akik fiatal koruk óta rivaldafényben élnek. Így dolgoznak, így alkotnak. Nevüket mindenki ismeri. Vannak, akiknek ez nem adatik meg. Az ilyesminek sokféle oka lehet. Lehet hogy olyan helyzetben dolgoznak, talán olyan tárgyú a munkájuk, vagy ezt egyszerűen nem igénylik. Néha mindhárom összejön.

Mindazonáltal ahhoz, hogy egyesek elismert műveket alkossanak, vagy éppen kiemelkedő sikereket érjenek el, szükség van olyan emberekre, akik a sok időt, türelmet és odaadást igénylő háttérmunkát, aprómunkát elvégzik. Olyan munkákat tesznek le az asztalra, vagy másképp fogalmazva olyan alapokat raknak le, amelyekre mások munkája épül. Saját személyük olykor részben vagy egészen a háttérben marad. Hogy ki a szerencsésebb, ezt mindenki maga tudja. Nagyszerű érzés összegyűjteni az adatokat és a tényeket, csodálatos dolog erre felépíteni egy szellemi építményt. Kinek ez, kinek az okoz örömet. A lényeg, hogy szilárd alapok nélkül nincs igazi felépítmény, nincs hiteles összegzés.

Azt se feledjük, a rendszerezés és az osztályozás sajátos alkotó munka, amely ritkán kapja meg a megérdemelt elismerést.

Fülep Katalin hosszú éveken át szorgalommal és alázattal végezte élete munkáját, azonosult élete feladatával. Háttére és származása nem tette egyszerűvé életét. A Patrona Hungariae Leánygimnázium elvégzése után a rendszer felismerte tehetségét és megpróbálta átnevelni. Kezdetben az Országos Széchényi könyvtár különböző osztályain dolgozott. Végül az ELTE történelem-könyvtár, történeti segédtudományok szakjait végezte el. Ezután nyugdíjazásáig a könyvtár kéziratárában dolgozott – vagyis inkább szolgált. Azóta is itt működik, immár 11 éve díjazás nélkül a nemzet, a kultúra és a tudomány iránti szeretetből.

Ez tipikusan az a munka, amit csak az étellel együtt lehet befejezni. Amíg élünk, mindig találunk újat, olyasmit, ami figyelemre, megőrzésre, további kutatásra érdemes.

Olaszországi ösztöndíjas útjai alkalmával kiváló tudósok – Pálinkás László, Tóth László, Váradi Imre, Florio Banfi – magyar kultúrával kapcsolatos írásait és gyűjteményét hozta haza. Ilyen például a Kovács Angelus kapucinus atya által szerkesztett, Üzenet című, olaszországi magyaroknak szóló kis újság, Umberto Norsa magyar vonatkozású kéziratai, Babits és mások írásaival vagy a Petőfit fordító Giuseppe Cassone magyar vonatkozású levelezése.

Olaszországban megszerezte Kapisztrán Szent János összes művének mind a 19 kötetét. Így a Széchényi Könyvtár lett az egyetlen világi gyűjtemény, ahol ez megtalálható.

Egyik olaszországi ösztöndíjas kiküldetése alkalmával elhozta az Országos

Széchenyi Könyvtár számára a jezsuiták nemzetközi tudományos folyóiratának teljes sorozatát, mikrofilmen, illetve kötetek formájában. Ez a sorozat azóta is jár a könyvtárnak.

Megemlékezett arról, hogy Széchenyi Ferenc az 1802-es könyvtáralapítását megelőzően kiadta az állomány nyomtatott könyveinek katalógusát és elküldte mintegy 500 magyar és külföldi tudósnak. A válaszokból született tanulmánykötet egyik szakmai tanácsadója volt és ezzel kapcsolatban tisztázta a különbséget a muzeális könyvtár illetve a muzeális gyűjtemények között.

A *Historicus Societatis Iesu*. Szilas László emlékkönyvbe hosszú tanulmányt írt a jezsuita rend eltörléséről, illetve arról a folyamatról, amely XIV. Kelemen pápát erre a téves útra vezette. Ezt később még egy hasonló tanulmánya követte.

Megtalálta és közzétette a magyar és erdélyi történészek által több száz éve keresett Báthory Zsigmond által kiadott székely kiváltságlevélnek egykorú másolatát. Tanulmányában tisztázta az eredeti oklevél megsemmisítésének politikatörténeti körülményeit, Bocskai szerepét és okulását, valamint későbbi – immár fejedelemként – adott kiváltságait a hajdúknak – és nem utolsó sorban Báthory Zsigmond felismerését és politikai lépéseit az állandó erdélyi haderő felállítására. Ezt a munkáját a Keresztury-díj I. fokozatára érdemesítették.

Külön megjegyzendő, hogy Fülep Katalin Antonio Bonfini *Rerum Ungaricarum decades* című műve harmadik töredékének, az úgynevezett Ulászló-corvinának a felfedezője.

A Kódextöredék-kutató Csoportban négy kötet munkatársa volt.

Az Országos Széchenyi Könyvtár megbízásából rendezte meg a II. Erzsébet angol királynő számára és kívánságára összeállított Rhédey Claudia-kiállítást.

Már közelebb áll korunkhoz a reformkori Mátray Gábor, akinek *Töredék jegyzemények Magyarország történetéből 1848/49.* című művét rendezte sajtó alá. Ezzel a munkájával is a Keresztury-díj I. fokozatát nyerte el.

Létrehozta az OSZK-múzeumot, összegyűjtve az 1802–1985 közötti műemlék és könyvtártörténeti jellegű berendezési tárgyakat, eszközöket, dokumentumokat, melyek az akkori könyvtári és olvasói környezetet mutatják be.

A Széchenyi Könyvtár számára egy másik különgyűjteményt is létrehozott: a történelmi Magyarország faragott címereiről.

Mindezek mellett mintegy húsz éve a Széchenyi-hagyatékok gyűjtője, feldolgozója és szakreferense az Országos Széchenyi Könyvtárban. Nem egy hagyatékról van szó, hanem a család nevezetes és kevésbé ismert tagjainak kéziratairól. Ez tipikusan olyan munka, amely nélkül nem dolgozhat a kutató. Vagyis ez a fentebb emlegetett szilárd és hiteles alap példája.

Más példákat is hozhatnánk. A teljes élet, a tudós alapossága és alázata tükröződik bennük.

A Széchenyi Társaság 2019-ben egyhangú szavazással döntött arról, hogy Fülep Katalinnak eddigi munkásságáért, életművéért a Széchenyi Társaság díjával mond köszönetet.

Ehhez őszintén gratulálunk!

Valamennyien azt kívánjuk, hogy minél tovább folytassa munkásságát!

Déry Attila
